

H.H. de B.-W. willen tegenwerpen, dat de ongenoemde schrijver vooraf gezegd had: „dat wij in het verbond wedergeboren zijn”, dan moet een exegeet bedenken, dat „wedergeboorte” hier natuurlijk iets anders betekent dan bij Kuypers de Bondt-Weggemans. Waarom dan ook Greijdanus (Komm. I P. 1:3) bij 1 Petrus 1:3 aantekent: dat de opstanding (van Christus) als destijds geschiedende, a.h.w. zichtbare, gebeurtenis voor de discipelen TOEN WEL het middel was tot HUNNE overvoering uit wanhoopsdood in een blijde, krachtig-hopend leven” (waren ze nog niet wedergeboren in kuypersiaanse zin?? K. S.), evenals NU DE PREDIKING des Woords en VAN die opstanding middellijk doet overgaan uit de dood in het leven”. I, 23; 1 Cor. 4:15; Jac. 1:18, 21, enz.”. K. S.

## Orgel-offer

Er is me gevraagd, of soms het oude orgel nu te koop was; vermoedelijk zullen wel enkele kleine gemeenten denken: iets voor ons? Maar het nieuwe orgel staat in de aula, die niet altijd toegankelijk is; en het is geen speelgoed, maar dient voor serieuze gebruik, vooral voor studie; het wordt alleen toevertrouwd aan wie er mee kan omgaan. M.a.w.: het oude orgel blijft in gebruik voor allerlei vergaderingen; we zijn nog geen luxe-mensen, wij hier in Kampen. Anders zou er graag een of andere kleine gemeente mee goed kunnen worden. Ik schrijf dit maar even, om geen verwachtingen te wekken, die niet te vervullen zouden zijn.

En nu onze lijst. Reeds voordat de copie van verleden week Kampen had verlaten was er een nieuwe bijdrage: H. P. v. H. te H. schonk f 1.— plus een hartelijke brief. De Woensdagmorgen: complete verrassing. In één ruk f 155.— erbij. Aldus: J. A. S. te N. f 1.—; fam. K. D. te B. f 1.— („een vrolijke noot voor orgel”); mevr. A. v. d. B.-v. A. te B. f 2.—; J. de W. te R. f 1.—; B. G. te S. f 5.— („nu nog een lector voor kerkmuziek”, maar daar moeten we maar wat mee wachten.....); W. H. te G. f 2.50 („voor het 'erlangen' van een orgel”; — wat heeft die broeder goed gelezen!); N. N. te L. (geloof nr. 79) f 5.— (gecombineerde bijdrage); J. H. A. te L. f 5.— („musicaliter”); J. W. L. te L. f 10.— (met goede wensen voor dominees, ook met „zachte ogen”); Ir. J. M. te E. f 10.— (met wens voor „musikale” dominees); H. K. te H. f 1.—; Mij. „Nehin” te A. f 100.—; L. W. L. te L. f 2.50; W. A. M. te E. f 2.50; K. H. te G. f 4.—; M. W. F. te R.-Z. f 2.50. Dat allemaal op één morgen. Wat een plezier..... soms denk je: er moest veel meer „gebedeld” worden: als er wat goeds te doen is, zijn de mensen ineens weer gelukkig.....

De Donderdagmorgen: in één keer f 8.—. Alzo: P. F. R. te H. f 2.50; J. B. te O. („een stukje hout voor 't orgel”) f 1.—; W. R. te V. („t is maar een 'zachte harp’, maar we halen 'de subbas' wel”) f 1.—; J. K. te G. (wie ik danken moge voor zijn bijschrift, dat me verblijdde) f 2.50; C. V. te E. f 1.—.

De Vrijdagmorgen: aanwinst van f 28.—. De helpers waren ditmaal G. S. te R.-Z. met f 2.50 (die de gereformeerde koren zal opwekken; dat is dan ook familie van orgelmensen); E. V. te L. (vaste „Idant”) met f 5.—; C. v. D. te B. („n beetje muziek mag er wel bij”) met f 10.—; N. N. te R.-W. (bijlet nr. 23) f 1.—; een bijlet nr. 17, waarop naam en adres waren voorgedrukt, wat ik opvat als een verzoek om N. N. te schrijven (post L.) f 1.—; „Union” te A. in opdracht van H. L. B. te H. f 5.—; B. J. v. P. te M. f 1.—; G. v. B. te B. f 2.50.

De Zaterdagmorgen in één f 38.50 geogst. De schoven kwamen van: J. v. O. J.J.zn te D. f 10.—; D. G. H. te R. f 2.50; H. M. C. te L. f 10.—; H. K. te A. f 5.—; B.-kwadraat f 10.—; J. G. te M. f 1.—.

Deze keer sluit ik op Zaterdagmorgen af. We hebben dus mogen ontvangen deze week f 230.50.

Stand vorige week: f 137.50. Op het ogenblik dus ontvangen: f 137.50 + f 230.50 = f 368.—.

„O Heilmlichkeit ohne Geheimnis, o Häufung der Auskünfte! Es, es, es!” zegt Martin Buber. Misschien kunt u er ook in komen.

Hoe dit zij, hartelijk bedankt. De volgende even welkom.

Met beste groet.

K. SCHILDER, Giro 127278.

## Brieven uit Ngabang

Hoewel deze brieven in eerdere instantie geschreven zijn voor de jeugd, die meewerkt voor het werk der vereniging Meschobor, meent het bestuur toch, dat de inhoud van deze brieven zo belangrijk is en zo'n goede kijk geeft op het leven en werken van onze mensen op West-Borneo, dat wij een grotere lezerskring moeten zoeken. We verwachten dan ook, dat niet alleen de jeugd onzer kerken, maar elk meelevend lid onzer kerken van deze brieven uit Ngabang zal genieten, en laten hier de eerste volgen:

Toen het bestuur van „Meschobor” ons naar Borneo liet gaan, kreeg ik twee opdrachten mee: 1. Christelijk onderwijs te geven en 2. de Daja-talen te bestuderen. Daar we nog geen school hebben — er zijn heel veel moeilijkheden te overwinnen om hier een huis en een school te bouwen — ben ik maar vast met die tweede taak begonnen.

Er zijn op Borneo ongeveer anderhalf miljoen Daja's, die door hun onderlinge verschillen in lichaamsbouw, talen en afstamming tot vijf grote stamverbanden te verenigen zijn. Maar elk stamverband omvat weer vele stammen en stammetjes, totaal ruim 260, die haast even zoveel talen spreken. Gelukkig is het verschil niet altijd groot, zodat iemand, die één Daja-taal kent, zich vaak tot ver in de omgeving kan redden.

In het gebied, waar de Kerk van Groningen met

Dr PAUL TOURNIER,

## Christelijke geneeskunst en Buchman-beweging (IV)

Voor ik overga tot een wat meer kritische bespreking van het voorgaande, wil ik echter eerst nog aan Tournier vragen, of hij er wel zeker van is, dat, wat hemzelf en zijn patient, in het „stille-tijd-houden” te binnen komt, werkelijk openbaringen en opdrachten ..... van God zijn, en niet maar slechts menselijke invallen.

Hierover uit Tournier zich wisselend. Het ene moment spreekt hij dienaangaande zeer positief, maar op een andere pagina acht hij twijfel op zijn minst gerechtvaardigd. Ten eerste verlegt hij de zekerheid hieromtrent naar het type-patient, dat hij voor zich heeft.

Hij hoort zelf natuurlijk tot de „intellectuelen” en van hen zegt hij b.v.: „Intellectuelen hebben met het stil-zijn de meeste moeite. Zij raken aan het twijfelen en vragen zich af, of hun gedachten werkelijk van God afkomstig zijn; terwijl bijvoorbeeld een werkmans alles, wat hem voor de geest komt, direct opschrijft. Hij merkt daarna, dat het zo waar, zo op de man af, zo overtuigend is, dat hij er niet aan twijfelen kan of het van God komt” (R. T., 255).

Gewoonlijk spreekt Tournier zeer positief. Ik citeerde U reeds het gesprek met „patient Benjamin”; hoe Tournier hem een recept-blocnote gaf, en hem zei: „God zal u zeggen, wat u doen moet. Wij zullen samen naar Hem luisteren, en u moet opschrijven, wat Hij (God) u zeggen zal”.

Typisch is ook het volgende, dat Tournier schrijft: „Doch hoe kan men bevelen van God ontvangen, als men toch nooit zeker weet, dat men zich niet vergist? Het is meermalen voorgekomen, dat iemand tot mij kwam en zei: „Ik heb uw boek gelezen en nu heb ik getracht stille tijd te houden. Maar ik heb geen enkele van die Goddelijke ingevingen of leidingen gekregen waar u van spreekt; hoe moet ik dat gedaan krijgen?” Ik heb hem tot zijn troost geantwoord, dat, toen ik voor 't eerst een uur besteed had om duidelijk te weten te komen, wat God van mij wilde, ik dezelfde teleurstelling en moeilijkheden had doorgemaakt. Hoe ik het gevoel had gehad, dat ik niets anders dan mijn eigen gedachten had opgeschreven, en wat voor armzalige gedachten! Dingen, die ik me herinnerde uit preken of uit boeken. Maar toen ik mijn notitieboekje dichtdeed was mij een bepaalde gedachte ingevallen, nl. dat ik moest voortgaan met dagelijks ruimschoots stille tijd te houden, ook al wist ik niet goed, hoe ik dat moest doen. En onmiddellijk heb ik toen daarbij gedacht, dat dit denkbeeld van God moest komen” (T. G., 208).

Op andere bladzijden stemt Tournier echter het onzekere van dit alles duidelijk toe. Hij verhaalt b.v.: „Onlangs sprak ik een wijsgeer met wie ik bevriend ben. „Ik ben helemaal geen scepticus of rationalist”, zei hij. „Ik geloof, dat God soms tot een mens kan spreken en dat dit hier op aarde het meeste waard is”. „Maar”, zo voegde hij er aan toe, „hoe kan men er zeker van zijn, dat deze of gene gedachte of inspiratie of roepstem van God komt?” En dan antwoordt Tournier: „Op deze vraag is mijns inziens maar één eerlijk antwoord mogelijk: „Daar is men nooit zeker van”. De mensen vergissen zich honderd keer, duizend keer, tienduizend keer met betrekking tot de vraag wat God van hen wil. Honderd keer, duizend keer, tienduizend keer h o u d e n

ze hun eigen verlangens voor een goddelijke roepstem” (T. G., 193).

Weer op een andere plaats zegt Tournier: „Wanneer men gelooft, dat een denkbeeld waar en goed is; of als men denkt, dat het van God komt, dan komt het daarom nog niet werkelijk van Hem. Wij lopen elk ogenblik gevaar op de een of andere manier het slachtoffer te worden van de geweldige macht der suggestie” (T. G., 190). En ook: „Er blijft ongetwijfeld steeds een element van onzekerheid bestaan ten aanzien van elke inspiratie die men van God heeft ontvangen” (T. G., 273).

Ik geloof, dat Tournier hier eerlijk zegt, waar het op staat, en dat wij hem hieraan moeten houden. Maar hij gaat weer de andere kant op, als hij zegt: „Overigens wordt het ons meestal de volgende dag wel duidelijk of zulk een aanwijzing van God is geweest of dat ze van onszelf kwam!” (T. G., 215).

Vragen we nu: wat van dit alles te denken?

Dan wil ik allereerst memoreren, dat Tournier zo vrijuit met zijn patienten over Christus spreekt. Wel zagen we, dat de overgrote massa van hen eveneens mensen van de Buchman-beweging zijn, die juist hem voor hun moeilijkheden opzoeken, omdat hij eensgezind met hen is. Dit echter in het oog houdende, moeten we constateren, dat vele van die patienten geestelijk behoorlijk aan lager wal gekomen waren; en..... dat hij maar met hen over Christus spréék! Ze op Hem wijst, als op de bron, waaruit hun genezing moest voortkomen! Tournier zegt toch maar, en brengt het ook in toepassing: „Het is heus geen kleinigheid om tegen de zonde te vechten! Het is niet voldoende de wereld aan te sporen zich te verbeteren, haar te laten zien wat haar fouten haar kosten, op de zedelijke achteruitgang van deze tijd te wijzen en knappe artikelen te schrijven over de geldzucht, die zich van veel medici heeft meester gemaakt. Men onderschat de macht van de zonde, als men bedenkt, dat een paar ter zake dienende boeken hier de oplossing brengen. Geen macht is in staat de zonde te bedwingen dan die van Jezus Christus. De enige weg voor een waarachtige levensverandering is daarom: iemand, door het stil zijn voor God, te brengen tot een persoonlijke ontmoeting met Jezus Christus” (R. T., 217).

We moeten toestemmen (al zijn we het niet met alles eens en al zou er over die „persoonlijke ontmoeting met Jezus Christus” heel wat te zeggen zijn!); hier zegt Tournier verschillende rake dingen! Waaruit ook wij heus wel een en ander kunnen en mogen leren!

Verder zagen we, hoe Tournier zich elke morgen op zijn werk voorbereidt; o.a. door in de Bijbel te lezen! Zeker, dat Bijbel lezen vormt een onderdeel van zijn „stille-tijd” houden. En ik wil geen ogenblik zulk een „stille-tijd”-houden (in Buchmanniaanse zin nl.) verdedigen. Zeker niet, als we daarbij horen van „goddelijke openbaringen” en „opdrachten”. Maar..... zoals wij ons werk vaak verrichten, is evenmin goed te keuren. Tournier kwam er pas toe „stille-tijd” te gaan

man in aanraking, dan is het altijd weer leuk te ontdekken, dat ze die rare woorden nu ook werkelijk gebruiken. Daar moet je aan wennen. Dan gaat zo'n taal al wat voor je leven.

En nu ga ik nog iets moeilijks zeggen: De mensen over de gehele aarde trachten hun diepste gevoelens te uiten door hun taal. Het hangt er nu maar van af, hoe een mens een of andere zaak bekijkt. Bijvoorbeeld:

Ik heb hier het uitzicht op een waslijn. D r o o g - lijn zegt een ander. Best, ik denk dus aan het wasgoed en die ander denkt aan het drogen daarvan. De een denkt bij het zien van een voorwerp aan de stof, waar het van gemaakt is, de ander aan het werk, dat er mee gedaan kan worden en een derde denkt aan de vorm of de kleur. Zo ontstaan soms in één taal verschillende namen voor dezelfde zaak. Er zijn mensen, die menen, dat zo ongeveer de spraakverwarring tot stand kwam. Wie niet alle „zienswijzen” kent, begrijpt de anderen niet. Verwarring. Maar wie dit eenmaal inziet, zal nooit meer zeggen: „wat een gek woord is dat”, want er was heus wel een reden voor, om dat woord te gebruiken. Maar nu begrijpt u ook wel, dat alleen wie een andere taal GOED kent, ook andere mensen GOED kan begrijpen. En dat begrijpen legt een zekere band, geeft wat vertrouwen, doet de mensen beter naar je luisteren; zie maar eens in Handelingen 22:2. En dat hebben we nodig.

Ik moet nog iets moeilijks vertellen, maar wat heel mooi is.

De Bijbel behandelt soms heel moeilijke onderwerpen, maar is het u wel eens opgevallen, dat toch de

houden zouden wij er tot de naar d Melchischiet Bijbel ik voel ik voel er een met de doen v die he niet g voeten „het e

Daar zien v schuld Tourni creet” dalen, nadruk de con maken 241).

Ik leren, algeme onze n kwaan „we z toe”; z o n d men w zouden dan ze al wat „als m bidden er een al: ve Omdat ben, d „even” denis” deren over o werk? christe den v moeter ken, o overdé Maa over l „opge Zek van d ziekte: op he de sel nen h evene delijk mijn z zeer t zonde gevoel

meest worde zaak missel bidder Bijbel nu o heb h het M tiger voor zen u moet nere : b.v. li figuur omsch ten d gesch hebt v wel, v net a ik zo's ik naa met z wat d moet op één ik die eens t dan is